

הכנסת הארבע עשרה
מושב שלישי

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס'
מישיבת ועדת הכלכלה

שהתקיימה ביום ב', י"א באדר התשנ"ח, 9.3.1998, בשעה 11:00

נכחו:

חברי הוועדה:

היו"ר אבי יחזקאל
אליהו גבאי
עבד-אלמאלכ
דהאמשה
גדעון עזרא

מוזמנים:

טובה לוי, סגנית סמנכ"ל בכיר לאיכלוס, משרד הבינוי והשיכון
רונן דוד, משרד האוצר
מיכאל לוי, סגן מפקד מחוז ירושלים, משרד לביטחון פנים
שמואל נעים, קצין במחלקת החקירות, משרד לביטחון פנים
מיכה טילקין, מנהל מחוז ירושלים, מינהל מקרקעי ישראל
יגאל עמדי, סגן ראש העיר ירושלים
אהרון בן-נון, עוזר בכיר לסמנכ"ל עיריית ירושלים
ליאורה שניידר, מנהלת אגף הרווחה, עיריית ירושלים
ליליאנה סירקיס, אגף הרווחה, עיריית ירושלים
נאדים שיבאן, אגף הרווחה, עיריית ירושלים
דוד ביטון, סגן מנהל אגף רישוי ופיקוח, עיריית ירושלים
רוברט בריסקין, ממונה על מבנים מסוכנים, עיריית ירושלים
דוד מאירי, מנהל השרות לצעירים ויחידת הסמים, עיריית ירושלים

רחמים תשרה, סגן מפקד כיבוי אש, עיריית ירושלים
ברוך שליו, אגף החברה, עיריית ירושלים
חיים שמואל לוי, עיריית ירושלים
מיכאל אזוב, תושב מאהל
ברכה ארגיאני, יו"ר אירגון לזכויות הדיור ונציגת המאהל
בנימין בן-אברהם, האירגון לזכויות הדיור
עובדיה בן-אברהם, תושב המאהל
ישעיהו בן-נון, אירגון נפגעי השכונות
רבקה בן-נעים, תושבת המאהל
רחמים תרוש, שכונת הארגזים
רחמים חריז, מאהל מחוסרי הדיור
יוכי יהל, האירגון הארצי היציג להגנת הדיור
שלמה מאור, אירגון נפגעי שכונות מטעם המאהל
ציונה מזרחי, האירגון לזכויות הדיור
יוסף ממון, מאהל מחוסרי הדיור
מרדכי סטמטי, האירגון לזכויות הדיור
מאיר פחימה, מאהל מחוסרי הדיור
מיכל פחימה, מאהל מחוסרי הדיור
שלמה שם טוב, אירגון נפגעי שכונות, מטעם המאהל

מנהלת הוועדה: לאה ורון

נרשם על-ידי: חבר המתרגמים בע"מ

ס ד ר ה י ם

פתרונות למחוסרי הדיור במאהל שמול משרד ראש-הממשלה

פתרונות למחוסרי הדיור במאהל שמול משרד ראש-הממשלה

היו"ר אבי יחזקאל:

אנחנו פותחים את ישיבת ועדת הכלכלה. במסגרת עבודת הוועדה, נושא הדיור הציבורי והדיור בפרט, קרוב מאוד גם ללבי וגם ללבם של חברי הוועדה.

אנחנו נפתח את הדיון במה שקרה, נגיע ברגל למאהל, נשמע מה קורה שם, נראה במו עינינו מה קורה שם, ולאחר מכן, תוך כדי הסיור שם, נקבע מספר עמדות.

אני מבקש מנציגת משרד השיכון, גברת טובה לוי, לשמוע מה אתם עושים למען המאהל בירושלים.

טובה לוי:

עד לפני שבוע היה ידוע לנו על 16 משפחות, מתוכן תשעה יחידים. אנחנו הצענו 1,500 שקל לכל משפחה, השתתפות בשכר-דירה, וליחידים 1,000 שקלים.

היו"ר אבי יחזקאל:

זאת אומרת, מה שאתם הצעתם, למעשה לא הצעתם שום דבר יוצא דופן.

טובה לוי:

זה כן יוצא דופן. משפחה שמתקיימת מקיצבת קיום של הביטוח הלאומי זכאית ל-1,080 שקלים ואילו אנחנו הצענו 1,500 שקלים.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני רוצה לשמוע את אלה שגרים פיזית במאהל.

מאיר פחימה:

אנחנו גרים במאהל 18 משפחות בלבד ולא יותר. הפתרון שמשרד השיכון מציע לנו, הוא על הפנים. יש דיבורים על פינוי בכוח, שלחלק מזה המשטרה אפילו מתנגדת ונמנעת מזה. סיוע בשכר-דירה זה לא פתרון, זה רק סיוע.

היו"ר אבי יחזקאל:

איך פרצה השריפה?

מאיר פחימה:

תנור נפט שכלב כנראה הפיל אותו. באותו צריף שהיה תנור הנפט היה גם כלב והיו גם שני גריקנים של סולר של הגנרטור.

היו"ר אבי יחזקאל:

מישהו ניסה להגיע אתכם להסכמה פרטנית, אחד לאחד?

מאיר פחימה:

לא.

היו"ר אבי יחזקאל:

מישהו ניהל אתכם משא ומתן?

מאיר פחימה:

לא, לא היה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אף אחד לא דיבר אתכם?

- מאיר פחימה:** לא. אף אחד.
- היו"ר אבי יחזקאל:** מישהו ניסה לדבר אתך?
- מאיר פחימה:** לא. היינו בישיבה אצל יגאל עמדי, היה גם נציג של משרד השיכון, ניסים כהן, נציג של "פרזות" ומה שהוא אמר זה מה אמרה טובה לוי. הוא אמר שזה המקסימום והוא לא מאמין שיתנו יותר מזה שום דבר.
- היו"ר אבי יחזקאל:** כמה ילדים יש לך?
- מאיר פחימה:** אחד.
- היו"ר אבי יחזקאל:** ואתה נשוי?
- מאיר פחימה:** כן.
- היו"ר אבי יחזקאל:** למה היא אומרת שיש רק יחידים שם?
- מאיר פחימה:** מה פתאום? יש משפחות.
- טובה לוי:** לא כולם. אמרתי שמתוך ה-16 יש תשעה יחידים.
- היו"ר אבי יחזקאל:** כמה משפחות יש שם?
- מאיר פחימה:** 18 בשטח.
- טובה לוי:** תשעה יחידים.
- יוסף ממון:** מה פתאום? יש ששה יחידים.
- היו"ר אבי יחזקאל:** מה אתה עושה בחייך ביום יום?
- יוסף ממון:** אני כרגע מובטל כי אני לא מצליח למצוא עבודה. אני כבר חותם קרוב לשנה, וששה חודשים קיבלתי דמי אבטלה. כרגע אני עומד בפני גירושין בגלל כל המצב הזה שאני לא עובד.
- היו"ר אבי יחזקאל:** כמה ילדים יש לך?
- יוסף ממון:** שלושה. אחד בצבא, אחד אחרי צבא, ואחת בת 14.
- היו"ר אבי יחזקאל:** וכמה שנים אתה נמצא שם?
- יוסף ממון:** שנתיים וחצי.
- היו"ר אבי יחזקאל:** ושם אתה גר? יום ולילה?

- יוסף ממון:** כן. יום ולילה.
- היו"ר אבי יחזקאל:** עם הילדים?
- יוסף ממון:** עם הילדים.
- עובדיה בן-אברהם:** אני לא גר שם תקופה ארוכה. מרגע שהתחתנתי, בערך 4-5 חודשים, אני מתגורר שם. אני מובטל.
- קריאה:** אני גרה במאהל עם בעלי ויש לי תינוק בן עשרה חודשים.
- היו"ר אבי יחזקאל:** למה לא עשיתם מאמצים לעבור משם? את נראית לי אדם שיכול לעבוד.
- קריאה:** יש לי תינוק ומאוד קשה לצאת משם לעבודה. כל מי ששומע שאתה גר במאהל מחוסרי הדיור, ישר מסתכלים עליך בצורה אחרת ולא מקבלים אותך לעבודה.
- היו"ר אבי יחזקאל:** למה לא תקבלי שכר-דירה כמו הרבה מאוד זוגות בארץ הזו שחיים עם שכר-דירה לצערי? הציעו לך פתרון של שכר-דירה, למה את לא מקבלת אותו?
- קריאה:** כי זה לא פתרון. אחרי שנה וחצי, מה אני אעשה?
- היו"ר אבי יחזקאל:** אנחנו יודעים שיש אלפי זוגות צעירים שגם הם חיים משכר-דירה. השאלה למה אני או גדעון עזרא צריכים לתת דווקא את הפתרון לך בעניין הזה? נגיד אנשים חולים שהגורל לא שפר עליהם, שמזלם הרע עמם, אני איתם. אבל אני שואל שאלה את נראית לי בסדר ברוך השם, את צעירה, את אומרת שאת זוג צעיר, למה את חושבת שאני צריך כחבר כנסת יחד עם חברי, גבאי ועזרא, לרדת למאהל ולהגיד שצריך לפתור את הבעיה? סליחה אני מתחצף, אבל יש עשרות אלפי זוגות כאלה שאין להם דיור.
- קריאה:** קודם כל, שכר הדירה היום הוא מאוד גבוה ואי-אפשר לעמוד בכל ההוצאות. בעלי הוא עובד יחיד ואי-אפשר לעמוד בשכירות ולגדל תינוק ולתת לו את כל מה שהוא צריך וגם סביבה טובה. אי-אפשר. זה קשה, זה עולה המון כסף.
- היו"ר אבי יחזקאל:** אתם סובלים מבעיה מיוחדת כלשהי? את ובעלך, חס וחלילה?
- קריאה:** לפני שהגעתי למאהל היו לי כמה בעיות רפואיות.
- היו"ר אבי יחזקאל:** יש לך נכות כלשהי?

קריאה:

לא.

היו"ר אבי יחזקאל:

ולבעלך?

קריאה:

לא.

ציננה מזרחי:

אני גרושה עם שני ילדים. כשפניתי למשרד השיכון, והיה לי צו הפרדה ביני לבין בעלי, יש לי מכתב על זה, אמרו לי שכשאני אתגרש.

היו"ר אבי יחזקאל:

נכון, יש בעיה של אסמכתא. צריך גירושין בפועל.

ציננה מזרחי:

חמש שנים הייתי מסורבת גט, קיבלתי גט, באתי עם תעודת הגט אליהם, אמרו לי ועדה. הוועדה אישרה לי מ-400 ל-600. עוד שנתיים בוועדה, מ-600 ל-1,000 שקלים. אני עובדת, נכון, ואני עובדת בעבודה יחסית מסודרת, אבל אני לא מסתדרת עם זה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני נמצא במילכוד מאוד קשה. אני התניעצתי עם חברי בקשר לדיון היום. הרי הדיון הזה מתקיים והוא אמור להיות זרז בפתרון הבעיה. מצד שני אני רוצה לשאול, ואני אומר לך עוד פעם, מה החשש? אני רוצה להיות הוגן ולא לעשות פוליטיקה מהמשחק. הרי ברגע שאנחנו נגיע למצב שאנחנו פותרים את הבעיה לכל הציבור, אני בכוונה אומר, מה החשש? שיקומו עוד מאהלים ועוד חסרי דיור. השאלה מה מייחד את המאהל בירושלים שהוא כמו פצע מדמם, מול זוגות אחרים, מול בעיות דיור של אחרים. אתם מבינים מה אני שואל? כי השאלה היא מה מידת המוטיבציה של חברי הכנסת ושלי לבוא וללכת למאהל בירושלים, אחרי שריפה, ולא לגעת בעשרות אלפי זוגות צעירים שגם להם יש את הבעיה הזאת. מה אני צריך לעשות? אם את היית לצורך העניין במקומו או במקום חבר הכנסת גדעון עזרא או במקום חבר הכנסת אליהו גבאי, איזה פתרון יש לך?

ציננה מזרחי:

אני אגיד לך מה, יש לנו פצע, והפצע הוא שבממשלה שלנו כל חבר כנסת הולך ומביא עולים חדשים, ישר נותן להם דירות, נותן להם משכנתא והם מחזירים אותה כמו שהם יכולים. בבקשה, תן לי משכנתא שאני יכולה לקנות את הבית ולהחזיר בצורה שאני יכולה להחזיר, ואז אין לי בעיה.

היו"ר אבי יחזקאל:

תגידו, מה יהיה אם אני אדאג שיבוא בולדוזר ויהרוס לכם את המאהל?

ציננה מזרחי:

אני מתאבדת יחד עם הבולדוזר הזה. תמות נפשי עם פלשתים.

קריאה:

זה לא רק היא, זה כולם. יהיה קרב.

היו"ר אבי יחזקאל:

מה תעשו?

קריאה:

אני אפוצץ את עצמי.

רחמים חריז:

מלחמת לבנון. נהפוך את המקום. אנחנו נילחם
בנשק חס. אנחנו לא נצא משם.

צינוה מזרחי:

די, כבר אין לנו מה להפסיד.

רבקה בן-נעים:

מיום שהתגרשתי, אני חיה בשכירות. אני גרושה
פלוס שלושה ילדים. לא יכולתי לגור במאהל
מכיוון שהיה לי בן במשמר הגבול והוא שוטר ואסור היה לו לגור שם.

היו"ר אבי יחזקאל:

יש לך בן במשמר הגבול?

רבקה בן-נעים:

הוא כבר סיים את השירות שלו. הוא בן 22. יש
לי ילד בן 20 שלצערי מרוב המצב שהוא כל כך
קשה, בצבא הוא הגיע למצב של יאוש שהוא צריך לעזור כל הזמן וכל הזמן
לתמוך ולעזור, אז הוא התחצף מרוב עצבים והיום הוא יושב בכלא 4 מזה חודש
ימים. אתה אומר שמאוד קל לקחת עזרה ממשרד השיכון ולצאת לשכירות, אבל זה
לא קל בכלל. המצב לא קל, הוא מאוד קשה. השכר במשק הוא נמוך ביותר.
2,200, 2,100 שקלים לקבל משכורת? היום משרד השיכון נותן לי 1,000 שקלים
עזרה בשכירות. בסדר, לכמה הגענו? הגענו ל-3,100 שקלים. עוד
כ-1,300-1,400 שקלים השלמת הכנסה, ועם זה אני צריכה לתחזק שלושה ילדים,
כולל שכירות בגובה של 650 דולר שהיום זה קרוב ל-2,300 שקלים. איפה
חשמל, איפה מים, איפה ארנונה, איפה כל ההוצאות מסביב? הכל יקר היום.
בכלל לא קל. הפתרון שלי, בבקשה, אתה לא יכול לעזור לי ולתת לי דירה, תן
לי משכנתא מתאימה. מה משרד השיכון נותן לי? 70 אלף שקל. אני בעלת
משכנתא לשעבר, החזרתי את החובות שלי, אבל הייתי צריכה להציל את עצמי,
או להיות בקבר או להיות בבית-חולים פסיכיאטרי, להתגרש הייתי חייבת. כל
הכסף של הדירה לשעבר ירדה לטמיון, לחובות אבודים. בשביל זה אני צריכה
לסבול היום? מה אני צריכה לעשות? יש מצבים שאני יוצאת, חוץ מהמשכורת,
לעבודות נוספות, לספונגיה פה ושם, על-מנת להתקיים, להמשיך ולהתקיים
בכבוד. מה משרד השיכון עושה למען זה? אלף מכתבים, אלף פניות, מה אתם
מציעים לי? 70 אלף שקלים. אז בסדר, היתה לי דירה פעם, הכל ירד לטמיון.
אני עובדת, אני מקבלת השלמת הכנסה, אני מנסה לשקם את המשפחה, שהילדים
לא ירדו נפשית, שאני לא אדרדר נפשית, שאני לא אדרדר לרחוב, שאני לא
אדרדר לתפוס לי איזה מיליונר אחד אלא לשמור על הכבוד שלי. מה אתם
מציעים לי בתמורה? 70 אלף שקל. תני לי משכנתא נורמלית. במקום 2,300,
2,400 שקלים שכירות שאני משלמת היום, אני אחזיר את זה כמשכנתא. היום
המצב הולך ומידרדר. הייתי עם ילדים עד גיל 18 כבר לפני ארבע שנים,
עכשיו אני אהיה בודדה עם ילדה אחת. אפילו אם אני רוצה לקחת את המשכנתא
כבודדה, יהיה קשה לי מאוד להחזיר אותה.

רחמים חרוש:

אני גר בשכונת הארגזים בתל-אביב. יש לנו
יותר מדי צווי הריסה והמקרקעין רוצים
"להתלבש" לנו על האדמות, ואנחנו 300 ומשהו איש.

היו"ר אבי יחזקאל:

זה נכון שאתם מתכננים - נודע לי כך מגורמים
בדרום תל-אביב - שאם מישהו יפנה אתכם, לעשות

חראקה?

רחמים חרוש:

אם יהיו לנו פינויים שלא יהיו בצורה נוחה.
יש שם 300 ומשהו תושבים.

- היו"ר אבי יחזקאל:** אתה הכרת שם את המכולת של אבו שלמה?
- רחמים חרוש:** נכון.
- היו"ר אבי יחזקאל:** זה סבא שלי. אתה רואה? ובכל-זאת אנחנו התפנינו. אני מנסה לשאול מדוע אתם לא הולכים? אני שואל שאלה שאסור לי לשאול, אני מבין אותך ואני מקבל את מה שאתה אומר, אבל אני אומר לך מדוע לא לקחת את הגורל בידיים? אני מנסה לשאול, כתבר, כמי שגדל שם והיה מחלק חלב עם הסבא שלו שם בשכונת עזרא. אני פשוט רוצה לדעת איך פותרים את הבעיה הזו.
- רחמים חרוש:** פותרים אותה בצדק, בלי התערבות של המקרקעין. המקרקעין עושה את כל הבלגן איתנו. צריך להוציא את האדמה מהמדינה ואנחנו נביא את היזמים.
- היו"ר אבי יחזקאל:** נציג המשטרה, יש לך מידע על המאהל? הרכב אוכלוסין, צפוי משהו במאהל?
- מיכאל לוי:** אני רוצה להדגיש שהמשטרה היא לא צד בעניין. במידה ויוצא צו שיפוטי, המשטרה תגיש את הסיוע וכך זה צריך להיות. אם יוצא צו, או על-ידי מינהל מקרקעי ישראל או על-ידי עיריית ירושלים, כעל מבנה מסוכן.
- היו"ר אבי יחזקאל:** האם יש לכם מידע על דברים שצפויים חלילה?
- מיכאל לוי:** יש לנו מידע, אבל לא הייתי רוצה להרחיב את הדיבור בפורום הזה.
- היו"ר אבי יחזקאל:** יש מידע שאומר שהמצב עלול להידרדר?
- מיכאל לוי:** אני מעדיף למסור את האינפורמציה הזו בארבע עיניים.
- היו"ר אבי יחזקאל:** יש סיכוי שמשרד השיכון יקים את הוועדה הספציפית הזו למאהל בירושלים? אותה ועדה שמשום מה הוקפאה.
- טובה לוי:** לא, היא לא הוקפאה. יש ועדה מיוחדת. ההצעה שלנו היא שיושבי המאהל יקחו את השכר-דירה שהציעו להם, שהוא די גבוה ושהוא לא ניתן לאוכלוסיות מצוקה אחרות, כפי שאמר חבר הכנסת. נתנו להם משהו חריג במיוחד. קחו אותו, תוך שבועיים-שלושה נכנס ועדה מיוחדת ונדון, אבל זה בתנאי לפינוי המאהל.
- היו"ר אבי יחזקאל:** אני רוצה להבין טוב. את אומרת שלא תקום ועדה או לא תעבוד הוועדה עד שהם לא יפנו את המאהל?
- טובה לוי:** כך אני חושבת.

קריאה:

לאן נלך?

טובה לוי:

קחו שכר-דירה.

היו"ר אבי יחזקאל:

את אומרת שהם צריכים ללכת עכשיו כדי שהוועדה תעבוד?

טובה לוי:

הוועדה יכולה לעבוד גם בלי זה, אבל לדעתנו יותר טוב לא לקבל החלטות תחת לחץ. גם היועץ המשפטי לממשלה כתב בזמנו ואמר: "אולם בשים לב להיבטים של שלטון החוק ושל שיוויון בפני חוק, לבל יצאו הם ברווח כתוצאה מפעילותם האלימה והבלתי חוקית".

היו"ר אבי יחזקאל:

זה אמר היועץ המשפטי לממשלה?

טובה לוי:

זה מכתב של היועץ המשפטי של משרד ראש-הממשלה. אנחנו רוצים לבוא ולבדוק מחדש יחד עם עיריית ירושלים, יחד עם משרד הרווחה ויחד עם משרד השיכון. לצורך זה תקום ועדה מיוחדת.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני שואל האם תקום הוועדה עכשיו, לאלתר.

טובה לוי:

לדעתנו היא צריכה לקום אחרי פינוי המאהל.

היו"ר אבי יחזקאל:

כך את חושבת? אני מודיע לך חד-משמעית שאם אתם לא תקימו את הוועדה, אני כיושב-ראש ועדה וכחבר הכנסת אבי יחזקאל, אעשה את כל המאמצים להכשיל את עבודת משרד השיכון בכנסת. אני לא אגיד לך לאיזה מגזרים לא מקימים ועדות ולא מתנים התניות, ואני אראה לך לאיזה מגזרים בונים היום ישובים שלמים מיוחדים, אלעד ואליפלד וכולי. גבירתי, זאת פשוט שערוריה שאת אומרת, כנציגת משרד, לא את אישית, שבא משרד השיכון לכאן ואומר תתפנו, תלכו לרחוב, תמצאו אולי שכר-דירה ואז אני אקים אולי ועדה שתדון בעניין שלכם.

טובה לוי:

לא אמרתי זאת. אני אמרתי תוך שבועיים-שלושה. לא אמרתי אולי.

היו"ר אבי יחזקאל:

תקשיבי טוב. אני מבקש עד יום שני הבא, אז תתקיים פה ישיבה של עשר דקות, אני פונה למנהלת הוועדה, ישיבה של עשר דקות שבהם אני אבקש לדעת מכם האם הוקמה הוועדה ונכנסה למשא ומתן. בינתיים אני אומר, ואני מצטער שאני אומר את זה, חבר הכנסת גדעון עזרא יכעס עלי כי הוא חבר אישי שלי, אני לא מאמין שאפשר לפנות את האוכלוסייה ואחר-כך להקים ועדה. ההתניה הזו היא התניה אנטי-חברתית, היא אנטי-אנושית, היא אנטי-הומנית. ריבון העולמים, לזרוק אותם? קצת רגישות.

טובה לוי:

אני חושבת שיש לנו רגישות.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני חושב שמהבחינה הזו יש פה בעיה קשה מאוד. גבירתי, תאמיני לי. הרי הכי קל לקיים את

הדיון הזה.

רבקה בן-נעים:
תראו כמה זוגות לוקחים דירות בשכירות. אתם דנתם בהם? כתבנו מכתבים, אתם דנתם בהם? כל הזמן דוחים אותנו. אתם בכלל לא דנים כי אנחנו לא חרדים.

טובה לוי:
זה לא קשור לחרדים.

רבקה בן-נעים:
בעיר בית"ר אין בעיה, במבוא בית"ר להקים אין בעיה, בבית-שמש 600 יחידות אין בעיה.

ציונה מזרחי:
היו דתיים שהגיעו לגור במאהל ותוך שבועיים עד חודש פינו אותם. נתנו להם דירות.

קריאה:
זה לא בטוח, אבל אנחנו משערים כך.

ציונה מזרחי:
לא, זה בטוח, זה בדוק.

רבקה בן-נעים:
בן-אדם יצא מבית-סוהר, לאן הוא ילך? הוא בא אל המאהל, אני נתתי לו את האוהל מחאה שלי.

גדעון עזרא:
קודם כל, אני מבין את המצוקה שבה אתם נמצאים, אבל לפי דעתי אנחנו הכנסת צריכים לתת מענה לכל המשפחות שנמצאות במצב שלכם, אם הן יושבות בגבעה או לא יושבות בגבעה, אם הן יושבות בשכונת הארגזים בתל-אביב או יושבות במקום אחר.

אני לא חושב שאתם צריכים לקבל סכום שונה ממה שמקבלת משפחה שלא יושבת על הגבעה שלכם. מה שחל עליכם, חל עליהן ולהיפך.

ראיתי שיש פה ועדה שהחליטו על הקמתה עכשיו. האם אני טועה?

היו"ר אבי יחזקאל:
בתנאי שהם מתפנים.

טובה לוי:
לא. בשנת 1997.

גדעון עזרא:
אני קורא, 26 בפברואר 1998 היתה ועדה מיוחדת. הוועדה התקיימה יחד עם סמנכ"ל בכיר לאיכלוס, ישראל שוורץ, ודנו ב-16 המתגוררים במאהל, 7 משפחות ו-9 יחידים. קיבלו החלטות שקיבלו. ארבע משפחות פלוס שני ילדים, מהן שתי משפחות חד-הוריות אושרו לסיוע בשכר-דירה בסך 1,080 שקלים לחודש. משפחה אחת פלוס שני ילדים אושרה לסיוע בשכר-דירה בסך של 600 שקלים לחודש. משפחה אחת פלוס ילד אחד אושרה לסיוע בשכר-דירה בסך של 880 שקל לחודש. לששה יחידים אושרה השתתפות בשכר-דירה בסכום של 880 שקלים לחודש. שני יחידים אושרו לסיוע שכר-דירה בסך 600 שקל לחודש, ויחיד אחד, שהכנסתו 7,249 שקלים לחודש, נדחה.

קריאה:
מי מרוויח 7,000 שקלים?

גדעון עזרא:
אני לא יודע. אני רק קורא את המסמך הזה. לפי דעתי, רבותי, את הסכום הזה מוכנים לשלם?

אנחנו נתנו מעבר. אחרי שהיתה שריפה במאהל נתנו 1,500 שקלים לכל המשפחות ו-1,000 שקלים

טובה לוי:

לכל היחידים.

גדעון עזרא: חבר הכנסת אבי יחזקאל פועל רבות לטובת הנושא של הדיור הציבורי. אנחנו מחכים פה לנציג האוצר שיבוא וישמיע את דברו בעניין הזה, מפני שאי-אפשר לפי דעתי לעשות פעולות כאלה בלי הסכמה של הממשלה, אם רוצים להגיע לתוצאה. אני חושב שהסיפור שלכם הוא באותה מסגרת. אני חושב שאתם צריכים לקבל את מה שקיבלתם עד עכשיו. אני גם רוצה לשאול, פה מישהו דיבר, אני לא יודע מי ואיך, אבל מה זה הסיפור של בית-שמש, הפתרון שהיה בבית-שמש? מישהו יכול לספר אותו?

קריאה:

זה לחרדים.

גדעון עזרא:

לא, ליושבים בגבעה הזאת.

קריאה:

לא הציעו להם בית-שמש, לא הציעו להם פתרונות של קבע בכלל. מאז ההחלטה אני במשא ומתן עם

כל הגורמים ולא מקבלים תשובה.

אליהו גבאי:

זאת באמת בושה שבשנות ה-50 למדינת ישראל, כשאנחנו רואים חרפה כזו של אנשים שגרים כאן מול עיני משרדי הממשלה שאמורים לפתור את הבעיות האלה. כמי שגדל באוהלים במעברה, הייתי במעברת פרדס חנה במשך עשר שנים, חש את ההזדהות עם האוכלוסייה הזו שגרה שם. אבל מה, כמובן שבתוך אוכלוסיות כאלה מנצלים את זה גם אנשים שלא בהכרח תמיד הם הראויים לעזרה, ולכן אנחנו גם צריכים להיזהר מפני כל דאלים גבר. הכל צריך להיות שווה בפני החוק.

יחד עם זאת, הייתי מצפה משלטונות החוק לבוא ולהציע הצעות לפתרונות תוך זמן סביר. לא יתכן לתת לאנשים ששולחים את ילדיהם לצבא ושולחים את ילדיהם לבית-ספר לגור בתנאים כאלה מחפירים. זו בושה לכולנו שאנחנו דואגים לאנשים מחוץ לגבולות המדינה ולאלה שמול העיניים שלנו אנחנו לא יודעים לדאוג.

אני מקווה שהוועדה תדע לברור בין אלה שהם לצערי נמצאים במצב של יותר דאלים גבר ופרזיטיות, מאשר אלה שבאמת מסכנים וזקוקים לעזרה שכולנו צריכים להחלץ ולעזור להם.

קריאה:

הילדים שלי מתביישים להגיד שהם גרים שם בכלל.

אליהו גבאי:

מוכרת לי הבעיה שכולנו צריכים לחוש הזדהות איתם.

קריאה:

אם היתה קמה הוועדה המיוחדת, היא היה בודקת אם יש טרמפיסטים או אין טרמפיסטים.

אליהו גבאי:

אני מבקש לא לערבב כאן חרדים ולא חרדים.

היו"ר אבי יחזקאל:

ממלא מקום ראש העיר, מר עמדי, יאמר את דבריו. נכון לעכשיו הסיפור הוא פשוט. המטרה שלי כאיש ציבור, ושל חברי, זה פשוט למחוק - סליחה על הביטוי - את המאהל מול משרד ראש-הממשלה, כאשר הכוונה שאותן רשימות של היום, ואני מדגיש היום, אותם 18, כי אני חושש שברגע שנוביל לכיוון של פתרון, יתווספו עוד 32. הנושא הוא המאהל בירושלים. לכן אני דורש ותובע רשימה עדכנית למחר בבוקר, מי הם השמות שנמצאים במאהל בירושלים.

אנחנו נשמע את מר עמדי שאני מבין שהוא עומד בראש ועדה לפינוי המבנה או לפינוי המאהל, נשמע ממנו מה הכוונה ומה התוכנית לעשות. אני תובע ממשרד השיכון לא להתנות את הפינוי בעבודת הוועדה, ותוך שבוע עד 10 ימים אנחנו נשב פה שנית ונשמע מה קרה עם כל אחד מה-18 דיירים.

רבקה בן-נעים:

מה עם אלה שיש להם אוהל מחאה שם?

היו"ר אבי יחזקאל:

אני לא יודע להגדיר אוהל מחאה. הבעיה היא לא אוהל מחאה כן או לא, הבעיה היא עבודה של ועדה שתלווה בצורה פרטנית את מה שקורה שם, כן מחאה או לא מחאה. ועדת הכלכלה אמורה להוביל תהליך כמלווה. אני לא ממשלה והוא לא ממשלה, אלא אנחנו רוצים ללוות את העניין. לכן, מר עמדי, אני מציע מספר משפטים, ואני אישית יורד עם מספר חברים ואיתכם למאהל ונראה את המקום הזה.

רבקה בן-נעים:

לפי הסיכום שלך אתה מאלץ אותי היום בלילה ללכת ולגור פיזית במאהל על-מנת שאני אקבל

את הפתרון יחד עם כולם.

היו"ר אבי יחזקאל:

הוועדה הזאת שתעבוד ועובדת, אמורה לפתור את הבעיה ברמה הפרטנית. לי אין לא סמכות, לא שיניים ולא כוונה לעסוק בזה. אני פשוט רוצה רשימה סופית, כי אני יודע איך זה יעבוד. יפתרו 18, יבואו עוד 88. לכן אתם צריכים להיות אינטרסנטים בעניין שלכם.

רבקה בן-נעים:

זה לא 18, כי גם אני שם וזה לא יעזור לאף אחד, ואני לא אפסיד את הרשיון המקורי שלי, כך שאני לא מקבלת את הפתרון. קחו את זה לתשומת לבכם. אני הייתי מוכנה להתחייב למסור את הרשיון המקורי. אני שלוש וחצי שנים במאבק הזה.

אליהו גבאי:

אומרים שחלק עושים כבר דמי מפתח על האוהלים שהקמתם.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מודיע לכם חד-משמעית. כל אחד מאיתנו שיושב כאן, אני חושב שיש לו רקע חברתי ויוכל לעשות הבחנה בעניין הזה בצורה מדויקת. אני מאמין שהעניין הזה ייפתר, אבל לי יש כוונה שאת הפצע המדמם הזה מול משרד ראש-הממשלה, וכל ראש-ממשלה, צריך פשוט להוריד, למחוק. לא מכובד שבאים לכאן אזרחים, שועי העולם ופתאום רואים את המוזיאון הזה שהוא פצע מדמם מבחינה חברתית. זו המטרה, וזאת לא מטרה שתהיה אבן שואבת לעוד אנשים שלא יכולים לחיות טוב.

יגאל עמדי:
אני רוצה להתנצל על האחור. אני לא יושב-ראש של שום ועדה בעניין הזה. אני הייתי חבר בוועדה שמונתה על-ידי ועדת הכלכלה של הכנסת לפני מספר שנים. היה נסיון להקים איזו שהיא ועדה. הפצע המדמם הזה הוא באמת פצע מדמם וצריך לחסל אותו ומהר ככל האפשר. אני לא יודע אם אנשי כיבוי אש שיושבים פה ואנשי מהנדס העיר, המחלקה למבנים מסוכנים, כבר דיברו על העניין, אבל כל דקה שנמצאים אנשים במאהל הזה, זו סכנת נפשות וזה על-פי חוות דעת של אנשי המקצוע כאן. לו רק מהסיבה הזאת, צריך לפנות מיידית את תושבי המאהל.

בעקבות נסיון קודם עם המאהל הזה, אני רוצה להציע ליושב-ראש הוועדה ולחברי הכנסת הנכבדים שיושבים פה. לדעתי דרוש פה פתרון בלתי שיגרתי, משום שלשם פתרון שיגרתי לא היה צריך את כל הוועדה הזאת ולא דברים אחרים. חייבת להתחדש עבודת הוועדה שהוקמה על-ידי ועדת הכלכלה של הכנסת ולצורך כך אתה צריך את ההסכמה של סגן שר השיכון, כי בלעדיה שום דבר לא יהיה שווה.

היו"ר אבי יחזקאל:
אנחנו קבענו שתוך שבוע נקבל תשובה בעניין הזה.

יגאל עמדי:
אבל שבוע יחיו אנשים בסכנה במאהל הזה. אי-אפשר לחיות שם שעתיים נוספות. הוועדה הזו יכולה להתכנס תוך מספר שעות ולשבת על תיק תיק, נושא נושא, ואז כוועדה מיוחדת לעניין הזה לבוא בפני הוועדה הציבורית של משרד השיכון ולהמליץ על פתרונות, וזה הרבה יותר כדאי מבחינת המאהל.

היו"ר אבי יחזקאל:
אנחנו יורדים כרגע למאהל. אני מבקש תוך שבוע להקים את אותה הוועדה.

גדעון עזרא:
זו ועדה מה-26 בפברואר 1998.

היו"ר אבי יחזקאל:
אני מבקש עד יום שני לדעת מה תוצאות עבודת הוועדה הזו או דומות לה. ביום שני הבא אני מבקש לקבל תשובה רשמית, ואת השמות אני מבקש לקבל עד מחר.

אנחנו עכשיו יורדים למאהל.

הישיבה ננעלה בשעה 11:45